

Резюме от доклада по проект LIFE LOOP

Гражданите и местни власти: пресечните точки за реализиране на проекти за енергия от възобновяеми източници?

Информация от доклада по проект LIFE LOOP за препятствията и възможностите.

Наскоро беше публикуван съвсем нов доклад за възприемането на енергийната общност от градовете и гражданското общество. Той идентифицира наличния капитал и представя предизвикателствата и възможности за съвместно развитие на енергийните общности с участие на местните власти. Тези констатации са резултат от проучване на REScoop.eu за по-добро разбиране на реалностите по отношение на сътрудничеството между граждански енергийни общности и местните власти в различни части на Европа. Проучването, проведено в началото на годината е в рамките на проекта LIFE LOOP и е насочено към хора, участващи в енергийни кооперативи или общности, както и към представители на общините.

Около 63 % от участниците в допитването са ангажирани в граждански организации, докато останалите (37 %) са представители на общини. 71,5 % от респондентите вече са участвали в конкретен енергиен проект на Общността, докато останалите 28,5 % не са участвали. Като цяло те представляват 16 държави от ЕС и 2 държави извън ЕС.

Ключови решения за партньорствата местна власт-граждани:

- Следва да се направи подробна оценка на местно равнище, за да се разкрият причините, които могат да разубедят общините да си сътрудничат с гражданите в проекти за енергийни общности, и обратно.
- Повишаването на осведомеността все още е много необходимо, заедно със създаването на мрежи и платформи за обмен на опит и натрупване на доказателства за ползите от енергийните общности с участието и подкрепата на общините.
- Необходимо е целенасочено обучение и изграждане на капацитет за местните общини, за да участват в енергийните общности, не само във връзка с техническите умения, свързани с финансови и правни въпроси, но и с компетентностите в областта на комуникацията, доверието и изграждането на взаимоотношения.
- Необходими са конкретни политики и конкретни стимули за общините, както на национално, така и на европейско равнище, за да се подпомогне развитието на енергийните общности в сътрудничество между местните власти и гражданските инициативи.

- Държавите членки следва да признаят изцяло ролята на енергийните общности и да включат средства в националните и регионалните бюджети, които могат да бъдат използвани от регионалните и местните власти за гарантиране на активна роля и подкрепа от страна на общините в енергийните общности.
- Мониторингът на напредъка е наложителен за развитието на енергийните общности с участието на градове-граждани.

Промяна на нагласите и адаптиране на процесите, за да се активират колективни действия

Докладът съдържа някои предварителни препоръки към основните участници: местните власти, които желаят да се включат в енергийните общности и в инициативите в областта на енергетиката, ръководени от гражданите, които желаят да си сътрудничат със общинските власти.

За да се развият енергийните общности, е необходимо да се изградят партньорства и да се ангажират различни местни заинтересовани страни. Енергийните общности се изграждат от хората за хората. Следователно тяхното създаване изисква няколко социални предварителни условия, включително доверие. Въпреки това респондентите в проучването считат, че равнищата на взаимно доверие невинаги са достатъчни и ползите от енергийните общности не се признават еднакво от основните потенциални партньори на инициативи, ръководени от гражданите, а именно местните органи, НПО и МСП.

Освен това ниското ниво на политическа подкрепа и липса на политическа визия по отношение на проектите и инициативите за енергийни общности се подчертава сред Европейските региони. Респондентите подчертават и липсата на открит и пряк диалог между енергийните общности и висшите служители на съответните министерства на енергетиката. Следва да се даде възможност за разработване на специфични политики, както на национално, така и на европейско равнище, за да се премахнат съществуващите противоположения и в крайна сметка да се подкрепят водените от гражданите енергийни общности с общинско участие.

И накрая, около 39 % от участниците в проучването категорично отхвърлят твърдението за съвместимост на политиките за обществени поръчки и проектите за общностна енергетика. Освен това около 31 % от участниците твърдят, че общинските правила за възлагане на обществени поръчки са несъвместими с общностните енергийни проекти. В същото време около една пета от респондентите (от двата свързани въпроса за проучването) или нямат мнение или познания по въпроса.

Тъй като се стремим към децентрализирано и демократично бъдеще на енергия от възобновяеми източници, става все по-ясно, че гражданските инициативи и общините са изправени пред уникални предизвикателства и възможности. Нашият анализ показва, че като работят заедно за развитието и експлоатацията на енергийните общности, те могат да използват съответните си силни страни, за да преодолеят препятствията и да постигнат общата си цел за местна собственост върху властта.

Чрез сътрудничество гражданските инициативи и местните общини могат да се възползват от взаимното си допълване, като се засилват, когато е необходимо. Обединявайки се, те могат да използват силата на местната собственост и да направят значителен напредък към по-устойчиво бъдеще.

Преходът към чисти и устойчиви енергийни източници трябва да се случи по демократичен и социално справедлив начин. Това включва усилия и инвестиции в местни проекти за възобновяема енергия, направени от местни граждани в сътрудничество с общини и малки и средни предприятия (МСП). Насърчаването на това сътрудничество е мисията на проекта LIFE LOOP.

Опитът показва, че

Проектите за енергийни общности са ефективен начин за насърчаване на местната устойчивост и участие в процесите на колективно вземане на решения. Когато гражданите и общините работят заедно, те имат достъп до широк набор от ресурси, включително капитал, мрежи и умения. Освен това общините могат да мобилизират местните общности по различни начини, да получат достъп до публични средства и да разработят подкрепящи политики и стратегии. Въпреки нарастващата популярност на концепцията за енергийни общности в цяла Европа, много градове, особено в Югоизточна и страните без излаз на море в Централна Европа, все още се борят да преминат от идеи към действие. Много местни власти са се ангажирали с енергийни или климатични цели, но постигането им може да бъде предизвикателство.

Пълният доклад можете да прочетете на:

[**LIFE LOOP BARRIERS & OPPORTUNITIES REPORT 2023**](#)

Повече за проекта: [**LIFE LOOP – LOCAL OWNERSHIP OF POWER**](#)